

DR. X. ANTONI SZYMAŃSKI

Profesor Uniwersytetu Lubelskiego

STUDJA EKONOMICZNE WE LWOWIE I LUBLINIE

W bieżącym roku akademickim zaczął obowiązywać w Lublinie zmieniony program studjów ekonomicznych, a we Lwowie jest wprowadzone studjum ekonomiczne, którego tam dotychczas nie było. Oba te zjawiska zasługują na omówienie.

I.

Wydział prawa i umiejętności politycznych Uniwersytetu Jana Kazimierza we Lwowie uchwalił wprowadzenie studjum uzupełniającego wedle trzech planów alternatywnych: studjum uzupełniającego ekonomiczno-administracyjnego, studjum uzupełniającego dyplomatycznego i studjum uzupełniającego z zakresu prawa sądowego. Uchwała ta była przyjęta przez Ministerstwo i ogłoszona rozporządzeniem z czerwca 1930 r.

Studja te nie tworzą osobnych samodzielnych sekcji, lecz są jedynie uzupełnieniem normalnego studjum prawa i pozostają pod bezpośrednim zarządem Komisji Studjów Uzupełniających.

Komisja Studjów Uzupełniających, składająca się z przewodniczących komisji egzaminacyjnych i pozostająca pod przewodnictwem Dziekana, opiniuje wnioski w sprawach, dotyczących wszystkich trzech rodzajów studjów, opracowuje wnioski w sprawie rozdziału opłat studentów, zapisanych na studja uzupełniające, oraz w sprawie rozdziału stypendjów, wreszcie załatwia inne sprawy, powierzone jej rozporządzeniem (§ 6). Szczegółowe przepisy będą zawarte w regulaminie, który wyda Dziekan na wniosek tejże Komisji (§ 22).

Studja uzupełniające prowadzi się jednocześnie ze studjami normalnymi. Są one zasadniczo dostępne dla wszystkich studentów, ale nie są obowiązujące dla nikogo (§ 2). Można otrzymać stopień magistra bez ukończenia studjów uzupełniających, ale można też uzyskać jednocześnie i stopień magistra i dyplom z ukończenia tych studjów (§ 13).

Na studjum są egzaminy roczne ze wszystkich przedmiotów, objętych planem danego roku. Student, który złożył przepisane egzaminy i odbył wymagane ćwiczenia, otrzymuje świadectwo z egzaminu rocznego (§ 10). Dopuszczalne są poprawki z poszczególnych przedmiotów w terminie, wyznaczonym przez profesora (§ 9). Na wyższy rok studjum mogą być przyjęci tylko ci studenci, którzy wykazą się świadectwem z egzaminu rocznego z poprzedzającego roku tegoż studjum, otrzymanem najpóźniej do 3 października nowego roku akademickiego. Studenci, którzy takiego świadectwa nie uzyskali, a pragną kontynuować studjum, muszą się zapisać ponownie na ten sam rok i wysłuchać tylko te przedmioty, z których nie złożyli egzaminu, oraz odbyć brakujące ćwiczenia. Wpis na ten sam rok poraz trzeci jest możliwy tylko za zgodą Komisji Studjów (§ 12).

Dla każdego roku studjów tworzy się Komisję egzaminacyjną, w której skład wchodzi z urzędu wszystkie osoby, wykładające przedmioty odnośnego roku studjum, o ile są profesorami państwowych szkół akademickich. Dla przedmiotów, niewykładanych przez takich profesorów, Ministerstwo na wniosek przewodniczącego Komisji egzaminacyjnej, zatwierdzony przez Radę Wydziałową, może mianować egzaminatorem także docenta lub innego specjalistę, wykładającego odnośne przedmioty, na okres roczny, z możliwością ponownego mianowania. Przewodniczący Komisji ma prawo egzaminowania z każdego przedmiotu (§ 4).

Przewodniczącymi Komisji egzaminacyjnych są z urzędu: a) na studjum ekonomiczno-administracyjnym — profesor prawa administracji, b) na studjum dyplomatycznym — profesor prawa narodów, c) na studjum z zakresu prawa sądowego — wykładający przedmiot, wchodzący w zakres tego studjum. Zastępców przewodniczących wyznacza Rada Wydziałowa (§ 5).

Niema jednego terminu egzaminacyjnego, lecz egzaminy z poszczególnych przedmiotów odbywają się po I, II lub III trymestrze, zależnie od tego, w którym trymestrze przedmiot był wyczerpany. Terminy egzaminu z poszczególnych przedmiotów wyznacza przewodniczący w porozumieniu z egzaminatorem (§ 7).

Studenci opłacają 20 zł wpisowego. Opłaty egzaminacyjne są zwykłe.

Każdy przedmiot wykładów jest zarazem osobnym przedmiotem egzaminu rocznego; przedmiotów bezegzaminacyjnych niema. Jednak co do opłaty, jeśli dwa przedmioty, których łączny wymiar nie przekracza dwóch godzin tygodniowo, wykładane są dla studentów tego samego roku przez tą samą osobę, w takim razie za egzaminowanie z obu przedmiotów przypada tej osobie tylko jedna taksa 6 zł.

Poza temi ogólnymi przepisami obowiązują specjalne postanowienia dla studjów ekonomiczno-administracyjnych.

Studja te są dostępne tylko dla studentów, którzy zdali egzamin z pierwszego roku studjów prawa, zatem najwcześniej dla prawników drugiego roku (§ 14). Przyjęcia dokonywa Komisja Studjów Uzupełniających. Obok wpisowego 20 zł, studenci wplacają na początku roku opłatę pracowniczą w wysokości 40 zł. Opłaty te Komisja Studjów rozdziela między instytuty, w których odbywają się przepisane ćwiczenia, może też przeznaczyć pewną część na wynagrodzenie niższych funkcjonarjuszów.

Od opłaty pracowniczej Komisji Studjów może zwolnić całkowicie lub częściowo w zależności od pracy i pilności, jaką student wykazuje.

Warunkiem dopuszczenia do egzaminu jest wykazanie się poświadczeniem z uczęszczania na wykłady i ćwiczenia, obowiązkowe z danego przedmiotu. Komisja Studjów może uzależnić wydanie dyplomu od odbycia praktyki wakacyjnej w urzędzie administracyjnym rządowym lub samorządowym (§ 16).

Student, który nie przystąpił do egzaminu z normalnego studjum prawa lub nie zdał go, nie może, aż do zdania tego egzaminu, kontynuować uczęszczania na studjum uzupełniające (§ 17).

Student, który otrzymał dyplom ze studjum uzupełniającego, a jest magistrem, otrzymuje dodatek do tytułu magistra, tak, iż tytuł brzmi: magister praw i nauk ekonomiczno administracyjnych. Podobnie, gdy student uzyska tytuł doktora, może nadal używać tytułu magistra nauk ekonomiczno-administracyjnych¹⁾.

Sam plan studjów jest następujący:

Rok I

Geograf	ja	gospodarcza	2 g.	przez 2 trym.,	2 g.	ćwiczeń
Historja	ustrojów	współczesnych	3 g.	„ 3 „	2 g.	„
Encyklopedja	nauk	technicznych,				
	mających	znaczenie dla admini-				
	nistracji	komunalnej	2 g.	„ 3 „	2 g.	„
Porównawcza	nauka	prawa publiczn.	3 g.	„ 3 „		
Nauka	organizacji	pracy	1 g.	„ 3 „		

razem 11 godzin (bez 20).

¹⁾ Te same postanowienia specjalne obowiązują na studjum dyplomatycznym z następującymi zmianami. Na studjum to zapisać się może także student innego wydziału Uniwersytetu Jana Kazimierza. Komisja Studjów może przepisać konieczność wykazania się znajomością pewnych języków, względnie użyciem postępowania w ich opanowaniu, oraz podstawowymi wiadomościami z zakresu literatury francuskiej. Tytuł brzmi: magister praw i nauk dyplomatycznych, wzgl. przy doktoracie: magister nauk dyplomatycznych.

Rok II

Ustrój polskiej administracji publ.	1 g. przez 3 trym..		
Polskie postępowanie administrac.	2 g. „ 3 „		
Administracja spraw wyznaniowych i szkolnych	2 g. „ 3 „		
Administracja miast i polityka komunalna	2 g. „ 3 „		
Światowa organizacja obrotu pieniężnego i kredytu	2 g. „ 3 „		
Administracja głównych państw kontynentalnych	2 g. „ 3 „		
Skarbowość samorządów	2 g. „ 3 „		
Polityka osadnicza i emigracyjna	2 g. „ 3 „		
Ćwiczenia z administracji publicznej			<u>2 godz.</u>

razem 15 godzin

Rok III

Administracja gospodarstwa społecznego (agrarna, górnicza, przemysłowa, komunikacyjna, wodna itd.)	4 g. przez 3 trym.,		
Administracja ubezpieczeń społeczz.	1 g. „ 3 „		
Technika ustawodawcza	1 g. „ 1 „		
Międzynarodowe prawo administrac.	1 g. „ 3 „		
Prawo urzędnicze	1 g. „ 3 „		
Prawo budżetowe	1 g. „ 3 „		
Polityka ekonomiczna szczegółowa (agrarna, przemysłowa, handlowa)	4 g. „ 3 „		2 g. ćwiczeń
Polityka socjalna (opieka społeczna i t. p.)	2 g. „ 3 „		
Współczesne dążenia do zmiany ustrojów społecznych	1 g. „ 3 „		
Seminarjum administracyj. lub wyższe ćwiczenia administracyjne		<u>przez 3 „</u>	<u>2 g. ćwiczeń</u>

razem 16 godzin (bez 20).

Na studjum dyplomatycznym jest następujący plan studjów:

Rok I

Geografia gospodarcza	2 g. przez 2 trym.,		2 g. ćwiczeń
Historja polityki mocarstwowej Polski	2 g. „ 3 „		
Historja powszechna od wojny siedmioletniej	2 g. „ 3 „		
Europa współczesna	2 g. „ 3 „		
Porównawcza nauka prawa publicznego	3 g. „ 3 „		2 g. ćwiczeń

Rok II

Prawo konsularne	1 g. przez 3 trym.
Historja dyplomacji	3 g. „ 3 „
Zagadnienia bliskiego Wschodu	2 g. „ 3 „
Zagadnienia bałkańskie	1 g. „ 3 „
Nowe instytucje prawa narodów	3 g. „ 3 „
Światowa organizacja obrotu pieniężn. i kredytu	2 g. „ 3 „
Polityka emigracyjna i osadnicza	2 g. „ 3 „

Rok III

Postępowanie niesporne	2 g. przez 3 trym., 2 g. ćwiczeń
Zagadnienie polityczne państw pozaeuropejskich	4 g. „ 3 „
Prawo morskie	2 g. „ 3 „
Handel światowy	3 g. „ 3 „
Prawo międzynarodowe administracyjne	1 g. „ 3 „
Praktyka dyplomatyczna i konsularna	2 g. „ 3 „ 2 g. ćwiczeń

Studjum z zakresu prawa sądowego jest dostępne tylko dla tych studentów, którzy zdali III egzamin z normalnego kursu prawa. Student, który nie przystąpił do IV egzaminu rocznego z normalnego studjum prawa albo nie zdał, nie może aż do zdania tego egzaminu kontynuować uczęszczania na studjum uzupełniające.

Plan studjów jest następujący:

Rok I

Prawa na dobrach materialnych	2 g. przez 3 trym.
Prawo asekuracyjne	1 g. „ 3 „
Historja i organizacja advokatury i notariatu	2 g. „ 3 „
Prawo pracy i sądy pracy	1 g. „ 3 „

Rok II

Prawo hipoteczne	2 g. przez 3 trym.
Ustawodawstwo procesowe zagraniczne	2 g. „ 3 „
Zagraniczne prawo egzekucyjne	2 g. „ 3 „
Zagraniczne prawo handlowe	2 g. „ 3 „
Międzynarodowe prawo handlowe	1 g. „ 3 „
Prawo morskie	2 g. „ 3 „
Postępowanie niesporne	2 g. „ 3 „

II.

Założyciel Uniwersytetu Lubelskiego X. Idzi Radziszewski i jego współpracownicy od pierwszej chwili zdawali sobie sprawę z pożytku rozszerzenia studjów ekonomicznych i utworzenia osobnej sekcji ekonomicznej, jeśli nie osobnego wydziału. Pierwszy program wykładów, jaki się znajduje w aktach Uniwersytetu, sporządzony, gdy się zastanawiano nad angażowaniem profesorów, uwzględnia osobną sekcję ekonomiczną.

Utworzenie jednak tej sekcji mogło być zrealizowane dopiero w roku akademickim 1923/24. W tym roku wyodrębniono kurs pierwszy i drugi, w następnym trzeci a w pozanastępnym — czwarty.

Tymczasowy program obejmował następujące przedmioty:

Rok I

Teorja prawa	2 godz.
Historja ustroju Polski	3 „
Historja gospodarcza	2 „
Geografja gospodarcza	2 „
Ekonomika	2 „
Etyka i psychologia	4 „
razem	15 godz.

Rok II

Prawo polityczne i nauka o państwie	4 godz.
Prawo narodów	2 „
Ekonomika (zagadnienia szczegółowe)	2 „
Historja doktryn ekonomicznych	1 „
Polityka ekonomiczna	2 „
Statystyka	2 „
Historja gospodarcza	2 „
Geografja gospodarcza	2 „
razem	17 godz.

Rok III

Administracja i prawo administracyjne	4 godz.
Skarbowość i prawo skarbowe	3 „
Polityka społeczna	2 „
Zarys prawa cywilnego	3 „
Zarys prawa karnego	2 „
Rachunkowość ogólna i państwowa	2 „
razem	16 godz.

Rok IV

Ekonomika (zagadnienia szczegółowe)	4 godz.
Polityka społeczna	2 „
Polityka ekonomiczna	4 „
Ekonomika rolna	1 „
Prawo handlowe i wekslowe	3 „
Administracja gospodarcza	3 „
razem	17 godz.

Rok IV, o ileby była dostateczna liczba studentów, miał się dzielić na studjum społeczno-przemysłowo-finansowe i ekonomiczno-rolne. Ze względu na małą liczbę studentów podziału takiego nie można było wprowadzić.

W roku 1925/26 stała się pilną sprawą egzaminów państwowych, gdyż w tym roku wyszli pierwsi absolwenci sekcji ekonomicznej, a dla wielu z nich dyplom rządowy był konieczny jako warunek otrzymania pracy zarobkowej.

Dla sekcji prawnej istniała Komisja egzaminacyjna przy Wydziale prawa i umiejętności politycznych Uniwersytetu Jana Kazimierza we Lwowie, utworzona rozporządzeniem Ministra J. Mikułowskiego-Pomorskiego z dnia 28 czerwca 1922 r. Wydział lubelski zmierzał do tego, aby uzyskać rozszerzenie kompetencji tej Komisji także na studjum ekonomiczne. Tej treści pismo, poparte przychylnym wnioskiem Wydziału lwowskiego, było skierowane do Ministerstwa 19 stycz. 1925 r. Do pisma był dołączony plan trzech egzaminów grupowych, grupowych dlatego, że egzaminy przed wspomnianą Komisją dla prawników były grupowe.

Ponieważ sprawa nie była odrazu załatwiona, przeto Wydział lubelski postanowił w początkach 1926 r. poczynić starania o głębszą zmianę rozporządzenia z r. 1922. Zamierzona zmiana miała polegać na prawie na zastąpieniu egzaminów grupowych rocznymi oraz na wprowadzeniu egzaminów rocznych na sekcji ekonomicznej-

Wydział zaproponował wtedy następujący program egzaminów:

Rok I

Geografja gospodarcza
 Historja gospodarcza
 Historja ustroju Polski
 Filozofja

Rok II

Ekonomika
 Statystyka
 Prawo polityczne
 Prawo narodów

Rok III

Skarbowość i prawo skarbowe
 Nauka administracji i prawo administracyjne
 Zarys prawa karnego
 Polityka społeczna

Rok IV

Ekonomika (działy szczegółowe)
 Ekonomika prywatna
 Prawo handlowe i wekslowe
 Zarys prawa cywilnego

Program ten ograniczał przedmioty prawne do rozmiarów, koniecznych dla ekonomisty, i umieszczał planowo przedmioty ekonomiczne, a więc geografję i historję gospodarczą na I roku, ekonomikę — na II, zagadnienia szczegółowe i politykę ekonomiczną — na IV. Rozpatrując ten projekt, Wydział lwowski podkreślił konieczność szerszego uwzględnienia przedmiotów prawnych.

Tymczasem Wydział otrzymał od Ministerstwa wiadomość, że sekcja ekonomiczna może uzyskać komisję egzaminacyjną, jeśli przyjmie program jakiego Uniwersytetu państwowego. W danym wypadku mogło chodzić jedynie o Poznań, gdyż tylko w Uniwersytecie Poznańskim było studjum ekonomiczne, którego plan wykładów i wymiar godzin zatwierdził Minister St. Głębiński rozporządzeniem z d. 31 sierpnia 1923 r. Nie mogąc narażać studentów na niemożność uzyskania dyplomu państwowego ze studjum ekonomicznego, wydział lubelski zgodził się przyjąć program studjum poznańskiego, chociaż widział w niem, obok zalet, dość znaczne braki.

Rozporządzenie Ministra Dr. Dobruckiego z dnia 25 lutego 1927 r. nie tylko zamieniło na sekcji prawniczej egzaminy grupowe na roczne (co umożliwiło zniesienie egzaminów rocznych, zdawanych przed profesorami lubelskimi, które były konieczne dla normalnego funkcjonowania studjum, skoro państwowe egzaminy odbywały się przed obcą komisją), ale także wprowadziło roczne egzamina państwowe na sekcji ekonomicznej.

Ustalony tem rozporządzeniem plan egzaminów był następujący:

Rok I

Teorja prawa
Historja prawa na Zachodzie Europy
Historja ustroju Polski
Historja gospodarcza
Ekonomika

Rok II

Geografja gospodarcza
Nauka o państwie i prawo polityczne
Historja doktryn politycznych
Skarbowość i prawo skarbowe
Zarys prawa karnego
Książkowość (zamieniona później
na kolokwjum)

Rok III

Prawo administracyjne

Statystyka

Zarys prawa cywilnego

Rachunkowość państwowa (zamieniona później na kolokwjum)

Rok IV

Ekonomika

Prawo narodów

Socjologia

Przedmioty praktyczne (zamienione później na kolokwjum)

Prawo handlowe i wekslowe

Obok pierwotnego zaliczenia do rocznych egzaminów przedmiotów, które były w Poznaniu kolokwjami, rozporządzenie przepisywało ekonomistom lubelskim zdawanie egzaminu z historii doktryn politycznych, z czego w Poznaniu nie było osobnego egzaminu. Natomiast ekonomiści poznańscy na roku III składali dwa egzaminy: z administracji i polskiego prawa administracyjnego, a lubelscy — jeden, podobnież poznańscy składali dwa egzaminy na IV roku: z teorii ekonomji wraz z historją doktryn ekonomicznych i ekonomiki szczegółowej wraz z polityką ekonomiczną, a lubelscy — jeden.

Wydział lubelski, odczuwając pewne niedogodności tego planu postanowił ponowić próby z roku 1925 — po dłuższem doświadczeniu ulepszone. Po dyskusji uchwalił następujący projekt:

Rok I

Historja gospodarcza

Geografja gospodarcza

Teorja prawa

Ustrój polski w w. XIX i XX

Zarys prawa politycznego

Rok II

Teorja ekonomiki i historja doktryn ekonomicznych

Statystyka

Skarbowość i prawo skarbowe wraz z rachunkowością państwową

Zarys prawa karnego

Rok III

Polityka ekonomiczna
 Zarys prawa cywilnego
 Nauka administracji i prawo administracyjne
 Prawo narodów

Rok IV

Pieniądz, kredyt, bankowość, konjunktura
 Polityka społeczna i socjologia
 Administracja gospodarcza
 Prawo handlowe i wekslowe

Projekt ten motywowano w następujący sposób:

Projekt zmierza do umocnienia i rozbudowy. Redukuje on wykłady niektórych przedmiotów prawnych, które dla ekonomisty przedstawiają mniejszy interes. Skutkiem tego projektuje się usunięcie historii ustroju na Zachodzie Europy w tej myśli, iż społeczno-gospodarczą część tego wykładu obejmie wykład historii gospodarczej, a prawno-polityczną — zarys prawa politycznego. Z tych samych względów znosi się osobny wykład i egzamin z historii doktryn politycznych, tem bardziej, że nie obowiązuje on prawników.

Ustrój Polski przedrozbiorowej interesuje ekonomistę głównie ze strony społeczno-gospodarczej, a to uwzględnia wykład historii gospodarczej Polski przedrozbiorowej. Pożądanym natomiast jest osobny wykład i egzamin z ustroju Polski w w. XIX i XX (od rozbiorów do r. 1918). Wykład ten zawierałby pewne uzupełnienie wykładu prawa politycznego.

Poczynione doświadczenie wykazało, iż rok pierwszy powinien dawać przedewszystkiem historję i opis; na tym więc roku należy umieścić historję i geografję gospodarczą. Na I roku należy także umieścić krótki wstęp do ekonomiki (kolokwjum lub konwersatorjum); takie przygotowanie ułatwi zrozumienie teorii ekonomiki, którą należy wykladać na drugim roku. Na tymże roku należy umieścić historję doktryn ekonomicznych, tak ściśle związaną z teorją. Tu również, ze względu na związek z ekonomiką, jest najlepsze miejsce dla statystyki.

Trzeci rok obejmuje politykę ekonomiczną, jako wykład i egzamin. To wyodrębnienie umożliwia pogłębienie wykładu ekonomiki na roku drugim i związanie wykładu polityki gospodarczej z wykładem prawa administracyjnego, któremu poświęca się więcej miejsca, również na trzecim roku. Na kurs trzeci przenosi się też prawo narodów, które pod pewnym względem pozostaje w związku z polityką gospodarczą.

Ze względu na to, że na drugim roku był wykład ekonomiki, a na trzecim polityki gospodarczej, przeto na czwartym umieszcza

się wykład specjalny, dostosowany do kierunku studjów wogóle a mianowicie wykład o pieniądzu, kredycie, bankowości i konjunkturze. Będzie to znacznie pożyteczniejsze niż powtórny egzamin z całości ekonomiki, jak to było dotychczas. Na tymże roku uzupełnia się prawo administracyjne specjalnym kursem administracji gospodarczej.

Rada Wydziału lwowskiego zaproponowała następujące zmiany: zatrzymać jako przedmiot egzaminu historję ustroju Polski w dotychczasowym zakresie, zatrzymać jako osobny przedmiot egzaminu historję ustroju zachodniej Europy od VIII wieku, utrzymać jako przedmiot egzaminacyjny naukę o państwie wraz z historją doktryn politycznych i polskie prawo polityczne, zamienić nazwę teorii ekonomiki na ekonomikę ogólną, a na czwartym roku zamiast wyliczania wymienić ekonomikę szczegółową. Żeby usunąć możliwe niebezpieczeństwo, że taka ekonomika szczegółowa może się w praktyce zamienić na całość ekonomiki, do nazwy ekonomika szczegółowa zostało dodane bliższe określenie: działy wykładane w roku poprzedzającym egzamin.

Minister Czerwiński zarządzeniem z 1 października 1930 r. zatwierdził przedstawiony projekt, tak iż od roku akademickiego 1930/31 plan egzaminów na sekcji prawniczej (wprowadzony od razu na wszystkie lata) przedstawia się jak następuje (w nawiasie podajemy liczbę godzin i wyszczegółowienie, uchwalone przez wydział).

Rok I

Historja gospodarcza (4 godz.)

Geografja gospodarcza (3 godz.)

Historja ustroju Polski (3 godz.)

Historja ustroju państw na Zachodzie Europy do VIII w. (3 godz.)

Teorja prawa (2 godz.).

Razem 15 godz. (do tego dodaje się 2 godz. etyki, 1 godz. ćwiczeń z ekonomiki).

Rok II

Ekonomika ogólna wraz z historją doktryn ekonomicznych (5 godz. ekonomiki i 2 godz. historji doktryn)

Nauka o państwie wraz z historją doktryn politycznych i polskie prawo polityczne (4 godz.)

Skarbowość i prawo skarbowe wraz z rachunkowością państwową (4 godz.)

Statystyka (2 godz.)

Zarys prawa karnego (2 godz.).

Razem 19 godz. (do tego się dodaje księgowość 2 godz. przez dwa trymestry i jeden język poza maturalnym).

Rok III

Polityka ekonomiczna (3 godz.)

Zarys prawa cywilnego (3 godz.)

Prawo administracyjne (11 godz., część ogólna, ustawodawstwo pracy, ubezpieczenia społeczne, opieka społeczna, administracja komunalna, wyznaniowa i szkolna)

Prawo narodów (2 godz.).

Razem 19 godz.

Rok IV

Ekonomika szczegółowa (działy wykładane w roku poprzedzającym egzamin — 4 godz.)

Polityka społeczna i socjologia (4 godz.)

Administracja gospodarcza (3 godz.)

Polityka i prawo ubezpieczeniowe (2 godz.)

Naukowa organizacja pracy i ekonomika prywatna (2 godz.)

Prawo handlowe i wekslowe 3 godz.).

Razem 18 godz.

Na każdym roku obowiązuje ćwiczenie lub seminarjum według wyboru studenta. Obok tego jednak Rada wydziałowa wprowadziła obowiązujące dla wszystkich ekonomistów ćwiczenia z ekonomiki na pierwszym roku oraz z administracji na trzecim.

Zarządzenie Ministra Czerwińskiego z 1 października przewiduje, że z przedmiotów, wykładanych na sekcji ekonomicznej, a niepodlegających egzaminowi państwowemu, powinny być wyznaczone kolokwja oraz upoważnia Prezesa Komisji Egzaminacyjnej do ustalania dla poszczególnych kandydatów warunków egzaminacyjnych celem uzgodnienia przepisów, dotychczas obowiązujących, z wchodzącymi w życie.